

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 156/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. marca 2016 predbežne prerokoval sťažnosť Základnej školy s materskou školou, Školská 219, Žabokreky nad Nitrou, zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Dankom, Mlynské nivy 73/a, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 4 CoPr 5/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Základnej školy s materskou školou o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2015 doručená sťažnosť Základnej školy s materskou školou, Školská 219, Žabokreky nad Nitrou (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou sťažovateľka namietala porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 CoPr 5/2014 z 19. marca 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania v procesnom postavení žalovanej v konaní o neplatnosť skončenia pracovného a o náhradu mzdy. V prvostupňovom konaní Okresný súd Partizánske (ďalej len „okresný súd“) medzitýmny rozsudkom sp. zn. 5 Cpr/3/2013 z 9. júla 2014 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobe vyhovel, keď určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou je neplatné. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

3. Sťažovateľka považuje rozsudok krajského súdu v spojitosti s rozsudkom okresného súdu za nedostatočne odôvodnený, arbitrárny, porušujúci jej základné práva. V tejto súvislosti namieta, že krajský súd „... *nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo nevysvetlil svoj postup a dôvody svojho rozhodnutia*“. Rozhodnutie krajského súdu je podľa názoru sťažovateľky „... *rovnako arbitrárne ako rozhodnutie prvostupňového súdu, pričom sa ústavne udržateľným spôsobom nevysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup nie je odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal*“. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu sťažovateľka argumentuje predovšetkým tým, že „... *odvolací súd v sťažnosťou namietanom rozsudku založil právne posúdenie neplatnosti výpovede na fiktívnosti prijatej organizačnej zmeny bez toho, aby ústavne udržateľným spôsobom vysvetlil, na základe akých kritérií považoval skutkové okolnosti, na ktoré sa v súvislosti s organizačnou zmenou odvolací súd za tak vážne, že na ich základe posúdil organizačnú zmenu ako sťažovateľa ako predstieranú. ...*

Odvolací súd sa už potom ďalej ani nezaoberal zisťovaním, či organizačnou zmenou bol dosiahnutý proklamovaný cieľ, teda zvýšenie efektívnosti práce spočívajúcom v priamom riadení pedagogických zamestnancov ZŠ a znižovaním nákladov znížením počtu zamestnancov. Pritom sťažovateľ poskytol počas prejednávania veci pred Okresným súdom

Partizánske dostatok dôkazov preukazujúcich, že ciele organizačnej zmeny boli aj reálne dosiahnuté. ...

Sťažovateľ považuje posúdenie fiktívnosti organizačnej zmeny odvolacím súdom za neprípustnú ingerenciu súdnej moci do slobody podnikania z dôvodu neústavného vyhodnocovania ekonomicko-hospodárskych dôvodov a spôsobu realizácie organizačnej zmeny.

Súdna prax rešpektuje autonómiu zamestnávateľa v rozhodovaní o organizačných zmenách, ako aj pri výbere zamestnanca, s ktorým hodlá rozviazať pracovný pomer vtedy, ak sa jeho funkcia (druh práce) stane nadbytočnou.“.

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené jej základné práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozsudok krajského súdu zruší, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná jej náhradu trov konania.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o súdnej a inej právnej ochrane ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej

reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 56/03, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 229/07).

10. Podstatu podanej sťažnosti tvorí nesúhlas sťažovateľky s vyhodnotením dôkazov zo strany krajského súdu, pričom sťažovateľka je presvedčená, že pri správnom vyhodnutí dôkazov by krajský súd dospel k inému záveru a vo svojom výroku by žalobu zamietol. Sťažovateľka taktiež namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu.

11. Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu sťažovateľkou označených základných práv v prvom rade skúmal, či napadnutý rozsudok nie je neodôvodnený alebo arbitrárny v takom rozsahu, že by to malo za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Ústavný súd pri posudzovaní namietanej ústavnej nekonformnosti napadnutého rozsudku krajského súdu s poukazom na svoju ustálenú judikatúru predovšetkým konštatuje, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavnému súdu neprináleží hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

13. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v podstate požaduje revíziu rozsudku krajského súdu, ktorým sa jej odvolaniu proti rozsudku okresného súdu

nevyhovelo. Sťažovateľka sa zamerala na posúdenie skutkových zistení, ktoré napokon sama v sťažnosti vyhodnotila z pohľadu ich obsahu, prípadne účelovosti, pritom dospela k opačným záverom ako všeobecné súdy. Inak povedané, závery dokazovania sťažovateľka interpretovala inak než konajúce všeobecné súdy. Ústavný súd konštatuje, že hoci sa sťažovateľka formálne dovoláva ústavnoprávnych princípov, v skutočnosti namieta nesprávnosť napadnutých rozhodnutí, čím podlieha predstave, že ústavná sťažnosť je bežným opravným prostriedkom v rámci všeobecného súdnictva a ústavný súd je ďalšou prieskumnou inštanciou.

14. Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že mu v intenciách uvedenej stabilizovanej judikatúry zásadne neprislúcha hodnotiť vykonané dôkazy, tak ako to požaduje sťažovateľka vo svojej sťažnosti. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s uvedenými úlohami ústavného súdu, ale popieral by základnú zásadu ústnosti a základnú zásadu bezprostrednosti súdneho konania, ktoré vytvárajú najlepšie predpoklady na zistenie materiálnej pravdy.

15. Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd vo svojom rozsudku dostatočne vyhodnotil vykonané dokazovanie, na sporné otázky namietané sťažovateľkou dal kvalifikované odpovede vyčerpávajúcim spôsobom, a preto aj ústavný súd ho považuje za dostačujúci, ale aj ústavne relevantný. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že krajský súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že sťažovateľkou prijatá organizačná zmena sledovala v skutočnosti iný cieľ než zvýšiť efektívnosť práce alebo iné organizačné zmeny, ktoré boli sťažovateľkou len predstierané. Krajský súd si osvojil žalobné dôvody a žalobnému návrhu vyhovel prihliadajúc na predchádzajúce konanie pred súdom (nie však výlučne) medzi účastníkmi konania v spojitosti s ďalšími dôkazmi, najmä zmenou pracovnej zmluvy s iným zamestnancom sťažovateľky či celkovým navýšením počtu zamestnancov. V každom prípade postup krajského súdu pri vyhodnocovaní dôkazov a formulácii svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Okolnosť, že sťažovateľka má odlišný názor, nezakladá porušenie označených základných práv a slobôd. Ústavný súd preto nemá dôvod zasahovať do jeho záverov. Ústavný súd k tomu ďalej poznamenáva, že

základné právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie garantované ústavou, listinou a dohovorom neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovie všetkým návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

16. K námietke nedostatočného odôvodnenia ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v intenciách ktorej všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04). Po náležitom preskúmaní odôvodnenia rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že ani z tohto hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd sa danou vecou riadne zaoberal, že príslušné právne normy interpretoval a aplikoval ústavne konformným spôsobom, rozviedol, akými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil, a svoje rozhodnutie tiež zrozumiteľne a preskúmateľným spôsobom odôvodnil.

17. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľkou, preto ústavný súd sťažnosť v celom rozsahu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2016